

Панченко Любов Феліксівна,
доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної
педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»

Цифровий сторітеллінг: співтворчість педагога та учня

У статті аналізуються можливості технології сторітеллінгу як інструмента співтворчості педагога та учня нової української школи, пропонується зміст та структура відповідного спецкурсу для науково-педагогічних працівників та методистів

Ключові слова: цифровий сторітеллінг, інформатична освітня галузь, співтворчість учителя та учня, підвищення кваліфікації

*«...Планеті не потрібна велика кількість успішних людей. Планета відчайдушно потребує миротворців, цілителів, реставраторів, **оповідачів** і **люблячих** всіх видів. Вона потребує людей, поруч з якими добре жити...».*

Далай Лама

20 березня кожного року відмічається всесвітній день історій – World Storytelling Day [7]. Він бере свій початок з Швеції, яка з 1991 року святкувала національний день сторітеллінгу. З 2009 року до святкування цього дня приєдналися Європа, Азія, Африка. Кожного року обирається тема історій, яка узгоджується з оповідачами. Ось список таких тем з 2004 року:

- 2004 – Birds (птиці)
- 2005 – Bridges (мости)
- 2006 – The Moon (луна)
- 2007 – The Wanderer
- 2008 – Dreams (мрії)
- 2009 – Neighbours (сусіди)
- 2010 – Light and Shadow (світ та тінь)

2011 – Water (вода)
2012 – Trees (дерева)
2013 – Fortune and Fate
2014 – Monsters and Dragons (монстри та дракони)
2015 – Wishes (бажання)
2016 – Strong Women (сильні жінки)
2017 – Transformation (трансформація)
2018 – Wise Fools (мудрі дурні)
2019 – Myths, Legends, and Epics (Міфи, легенди, епоси)

]

Відповідна група в Фейсбуці нараховує 1719 учасників та 9 модераторів з різних країн (<https://www.facebook.com/groups/7117926965/>). Мета цієї ініціативи

полягає в тому, щоб якомога більше людей могли розповідати і слухати історії різноманітними мовами у безлічі місць. Це сприяє розвитку усних оповідань, дружнім національним та культурним стосункам, руйнуванню кордонів, радості.

Темою 2018 року обрано «Мудрі дурні», та логотипом – зображення Ходжи Насреддіна (рис.1); темою наступного року – міфи, легенди, епоси.

Nasreddin!

Рис.1. Ходжа Насреддін як мудрий дурень
(<http://www.globalstorytellingday.org/themes-stories/>)

Технологія сторітеллінгу узгоджується із освітніми стандартами США NETS (National Education Technology Standards) щодо формування в учнях:

- якостей креативності та інноваційності,
- комунікації та співробітництва,
- дослідництва та інформаційної грамотності,
- формування критичного мислення, вирішення проблем,

- якостей цифрових громадян,
- вільного оперуванню технологіями та контентом.

Цифровий сторітеллінг використовує сучасні пристрої та програмні засоби, а також сервіси Інтернет для оповіді цікавих цифрових історій. Технологія лежить в руслі положень стандарту Нової української школи, особливо в аспекті інформатичної галузі, яка пов'язана з комунікацією та співробітництвом, цифровою творчістю, використанням цифрових пристроїв і. т. і. [9].

В таблиці 1 наведені оптимістичні результати опитування фахівців з педагогіки різних країн, які вже використовують сторітеллінг [6].

Таблиця 1

Переваги сторітеллінгу з точки зору фахівців з педагогіки

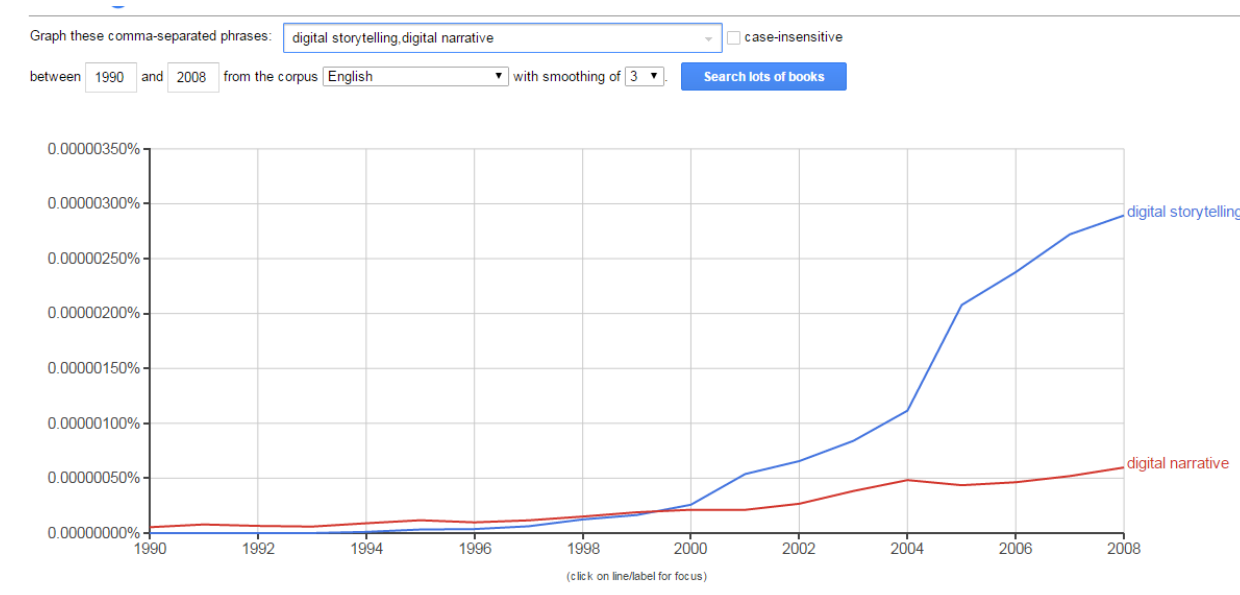
Можливості	% педагогів
Дозволяє учням побудувати своє власне розуміння або досвід роботи в області контенту	85 %
Сприяє спільної діяльності, коли учні працюють разом в невеликій групі	81,3 %
Сприяє організації обговорення в класі	73,1 %
Допомагає сформувати навички рішення проблем та критичного мислення	70,6 %
Допомагає тим, хто навчається, зрозуміти складні ідеї	68,1 %
Сприяє знайомству з новим контентом	64,4 %

Про популярність та перспективність технології сторітеллінгу свідчать також численні масові он лайн-відкрити курси, які пропонуються відомими світовими провайдерами, і які ми аналізуємо в [10; 12]. Деякі з назв цих курсів: *Наративні світи, нові технології, глобальні аудиторії; Лідерство, комунікація задля максимального впливу: сторітеллінг; Потужні засоби для викладання та навчання: сторітеллінг; Сторітеллінг для змін.*

Особливості використання технології сторітеллінгу в освіті дорослих досліджували фахівці E.Caminotti, J.Gray [1] , S.Hausknecht, M.Vanchu-Orosco, D. Kaufman [2], C.N.Paull [5]. Теорія історій детально розглянута Д. Кемпбеллом [8], сутність цифрових історій - J. Hartley, K. McWilliam [2].

Мета статті: запропонувати зміст та структуру спецкурсу у системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та методистів різного фаху з використання цифрового сторітеллінгу.

На рис.2. представлено порівняння двох термінів: *цифровий сторітеллінг*, та *цифровий нарратив* (англійською) на основі експерименту з сервісом Google Trend. Як можна спостерігати, починаючи з 2000 р. більш уживаним є термін “digital storytelling”.

Рис.2. Порівняння уживаності термінів “digital storytelling”, “digital narrative”

Ми вважаємо, що технологія цифрового сторітеллінгу може сприяти співтворчості учнів та педагогів нової української школи. Ми розуміємо співтворчість [11] як спільну творчу діяльність педагога й учня, спрямовану на розвиток освітнього середовища і себе в цьому середовищі. Бо «середовище починається там, де відбувається їх зустріч і де вони спільно щось проєктують або будують» (В.Слободчиков). Можливості цифрових засобів для навчання через створені учнем та педагогом *спільні продукти* обговорюється і в ході масового он-лайн курсу *ICT in Primary Education: Transforming children's learning across the curriculum* [4].

Ми пропонуємо авторський спецкурс «Цифровий сторітеллінг: співтворчість учителя та учня» для системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників, мета якого: розглянути та обговорити можливості

цифрового сторітеллінгу як нового напрямку розвитку освітніх ресурсів, визначити його складники та найбільш популярні засоби для освітян, обговорити проблеми співтворчості педагога та учня на основі сторітеллінгу, а також надати слухачам особистого досвіду проектування власних історій за допомогою сучасних цифрових сервісів.

В ході спецкурсу вивчаються та обговорюються наступні питання:

1. Визначення властивостей сторітеллінгу.
2. Співтворчість педагога та учня нової української школи на основі сторітеллінгу.
3. Масові он-лайн курси з сторітеллінгу
4. Прийоми сторітеллінгу.
5. Види історій.
6. Взаємозв'язок педагогіки, технології та контенту
7. Етапи створення цифрових історій.
8. Планування історії: скрипти, розкадровка.
9. Цифрові інструменти для створення історій:
  - Ресурси для планування та організації цифрових історій
  - Ресурси для пошуку медіа файлів для цифрових історій
  - Ресурси для безпосереднього створення
  - Місця, де їх можна публікувати
  - Місця для співробітництва та коментування цифрових історій
10. Інструменти для створення історій молодшими школярами.

Слухачам пропонуються для вивчення та аналізу інструменти для створення цифрових історій, зокрема інструменти для молодших школярів:

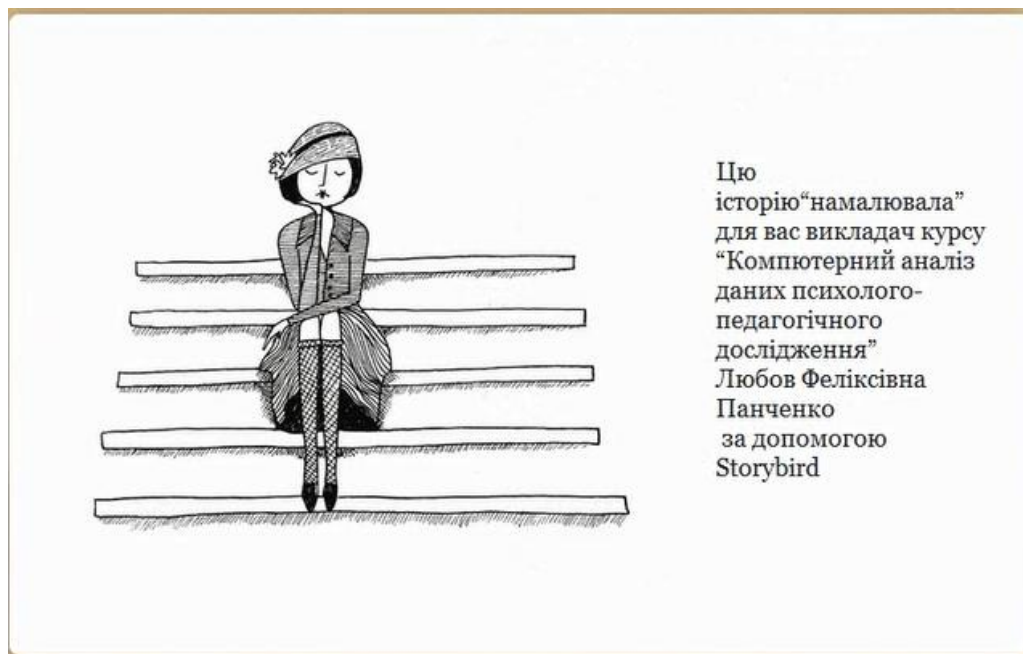
- LittleBird Tales <http://littlebirdtales.com/>
- My StoryMaker <http://www.carnegielibrary.org/kids/storymaker/embed.cfm>
- Storybird <http://storybird.com/>
- StoryJumper <http://www.storyjumper.com/>
- Voki <http://www.voki.com>

Рис.3. Інструмент My StoryMaker
<http://www.carnegielibrary.org/kids/storymaker/embed.cfm>

Наприклад, вільний інструмент My StoryMaker (рис.3) дозволяє створити просту історію у вигляді дитячої книжки, шляхом обирання головного персонажу, його мети та тих об'єктів, які він хоче знайти, отримати і т. і.

Сервіс StoryBird допоможе спроектувати історії з різноманітним стилем, зокрема в стилі художника-карикатуриста Х. Бідструпа (рис.4.).

Рис.4. Останній кадр відео-запрошення до авторського спецкурсу, виконаного за допомогою сервісу StoryBird

Отже, цифровий сторітеллінг сприяє вільному оперуванню технологіями як вчителів, так і учнів; їх цифрової співтворчості в рамках уроків або

позашкільної діяльності; формуванню якостей цифрових громадян, креативності, критичному мисленню; має великі дидактичні та виховні можливості.

В ході запропонованого спецкурсу слухачу пропонується обрати історію, яка йому подобається, продемонструвати її в групі, обговорити прийоми та засоби, які застосовано автором; проаналізувати 7 елементів цифрового сторітеллінгу та оцінити їх важливість для створення цікавої історії; зареєструватися на декількох сервісах для створення сторітеллінгу, ознайомитися з їх можливостями та реалізувати власну історію за попередньо складеним планом; поділитися історією з однокурсниками, обговорити її позитивні сторони та недоліки; порекомендувати ті інструменти, які було застосовано, та які будуть корисні одногрупникам, учням.

Напрямки подальшого дослідження пов'язуємо з вивченням бар'єрів на шляху використання сторітеллінгу педагогами.

Література

1. Caminotti E, Gray J. The effectiveness of storytelling on adult learning / Enzo Caminotti, Jeremy Gray // *Journal of Workplace Learning*, 2012, Vol. 24 Issue: 6, pp.430–438.
2. Hartley J, McWilliam K. *Story Circle: Digital Storytelling Around the World* / John Hartley, Kelly McWilliam. – John Wiley & Sons, 2009 p. – 328 p.
3. Hausknecht, S., Vanchu-Orosco, M. & Kaufman, D. *New Ways to Tell My Story: Evaluation of a Digital Storytelling Workshop for Older Adults*, 2016.
4. ICT in Primary Education: Transforming children's learning across the curriculum [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.coursera.org/learn/ict-primary-education/home/welcome>
5. Paull, C.N. *Self-perceptions and social connections: Empowerment through digital storytelling in adult education*. Ph.D. thesis, University of California, Berkeley.
6. Survey [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://digitalstorytelling.coe.uh.edu/archive/survey/T7_Reasons.pdf

7. World Storytelling Day [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.freewebs.com/worldstorytellingday/>
8. Кэмпбелл Д. Тысячеликий герой = The Hero with thousand faces / пер. с англ. А. П. Хомик. — К., М.: Ваклер; Рефл-бук; АСТ, 1997. — 384 с.
9. Нова українська школа. Проект державного стандарту початкової загальної освіти. МОН України, 2017. – 57 с.
10. Панченко Л. Ф. Масові відкриті он-лайн курси для професійного розвитку педагога нової української школи // Методист. – 2018. – №2.
11. Панченко Л. Ф. Співтворчість викладача та студента в інформаційно-освітньому середовищі університету / Л.Ф. Панченко // Освіта Донбасу. – 2008. – № 1. – С. 48–52.
12. Панченко Л. Ф. Цифровий сторітеллінг в освіті дорослих // Матеріали II Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конференції «Професійний розвиток фахівця: історія, теорія, технології». – К.: ДВНЗ «УМО», 2017.